

plk. Josef Koukal – výročí

Osobnost plk. Josefa Koukala a jeho životní osud zná téměř každý občan našeho města, proto dovoluji vzpomenout na událost, která se stala před 80 lety a ovlivnila celý zbytek Koukalova života. **Dne 7. září 1940**, šedesátý den bitvy o Británii, byl Josef Koukal ve svém Hurricane sestřelen.

Jak k tomu došlo?

Toho dne pozdě odpoledne Josef odstartoval v 16.45 a pilotoval Hurricane V7437 Duxfordského pluku při hlídkovém letu nad Londýnem. Letěl ve výšce asi 6500 metrů v zeleném roji. Radar RAF zachytil velkou skupinu letadel Luftwaffe blížící se k ústí Temže, aby opět zaútočila na Londýn. Operační středisko Stíhacího velitelství navedlo Duxfordský pluk k ústí Temže, aby se střetl s Luftwaffe a dva soupeři se zde utkali nad ostrovem Sheppey.

V následujícím souboji kdo s koho Josef sestřelil německý Messerschmitt 110, ale v 17.20 byl sám sestřelen zásahem z kanónu ráže 20 mm Me 109. Jeho palivová nádrž dostala zásah a Josefa trefila do oka střepina, jejíž dva úlomky mu měly v oku zůstat až do konce života. Jeho letoun začal hořet a padat střemhlav. Kabinu zachvátily plameny. Kvůli proudu vzduchu okolo letadla letícího střemhlav nemohl odsunout kryt kabiny dozadu, aby vyskočil padákem. Pokusil se potlačit ovládací páku vpřed, aby Hurricane udělal převrácený přemet a on tím mohl být z kabiny vymrštěn. Ale řízení nefungovalo.

Místo toho, aby se letoun zřítil do moře, palivová nádrž vybuchla a stroj se rozpadl na kusy. Josef byl vymrštěn z kabiny, kombinéza nasáklá benzínem. Už byl těžce popálen a oblečení na něm hořelo. Uvědomil si, že jeho jednou šancí, jak přežít, je pokusit se plameny uhasit proudem vzduchu, než otevře padák. Padal asi 3600 metrů, než se plameny uhasily. Nyní, ve výšce pouhých 650 metrů se mu popálenýma rukama podařilo zatáhnout za lanko a padák otevřít.

Přistál na padáku na poli ostrova Sheppey a jeho oblečení se znovu vznítilo. Pan Wright, farmář z nedaleka, ho viděl padat z letadla a okamžitě k němu přispěchal a strhl z něj hořící oděv. Josef byl sotva naživu a tělo měl na mnoha místech popáleno. Pan Wright mu pomohl do blízkého domu a telefonoval pro sanitku. Ta přijela asi po čtyřiceti minutách a osádka Josefovi píchla morfium a odvezla ho do místní nemocnice. Jak ten nastupoval do sanitky, upadl do bezvědomí.

Po příjezdu do nemocnice Josefa položili na bílé prostěradlo a čekali, že zemře. Povolali kněze, aby mu dal poslední pomazání. Během těchto slov Josef přišel k sobě a byl zavolán ošetřující personál, aby mu pomohl. Při prohlížení jeho zranění teď bylo jeho tělo a končetiny jako zuhelnatělá krusta kvůli rozsáhlým popáleninám, jenž utrpěl na 72 procentech povrchu těla. Lékař zavolal nemocnici Green Victoria v East Grinsteadu a mluvil s Dr. Archibaldem Mc Indoe, specialistou na plastické operace, který v nemocnici vedl oddělení popálenin. Oddělení se brzy mělo stát pověstné a bylo od svých pacientů a personálu něžně známo jako „Guinea pig club – Klub morčat“.

Josef byl převezen do péče Dr Mc Indoe a stal se jedním z prvních pacientů jeho oddělení. Během prvních několika dnů byl umístěn do vany se slanou vodou a Dr Mc Indoe opatrně odlupoval zuhelnatělou kůži z jeho těla. Josefova víčka byla spálena, a tak prvního půl roku léčby nemohl spát, dokud mu nebyla doktorem Mc Indoe našita nová. Josef zůstal v nemocnici dva roky a čtyři měsíce, během nichž na něm Dr McIndoe provedl dvacet dva operací.

Únikem ze zasaženého Hurricanu na padáku se Josef stal členem dalšího výlučného klubu – „Caterpillar club – Housenkový klub“, jehož pravidlem členství bylo vyvážnutí z letounu neschopného letu pomocí padáku.

Navzdory utrpeným zraněním byl Josef rozhodnutý vrátit se k létání. Jeho lékaři se pokoušeli ho přesvědčit, aby si to rozmyslel, ale neúspěšně. Koukal začal znovu operačně létat v květnu r. 1943, v srpnu téhož roku byl převelen na neoperační létání k 1. Letce k přelétávání letounů v Hendonu, kde zůstal až do 8. listopadu 1943. Poté byl přidělen na Československý inspektorát v Londýně do Osobního oddělení, kde působil v hodnosti poručíka až do svého návratu do Československa 31. srpna 1945.

Článek převzat z: Josef Koukal – one of ‘The Few’. Dostupné on-line na www.fcfa.com